

Bemærkninger til forslaget

Det har længe været et problem for Danmarks udviklingsevne, at anvendelsen af udviklingskontrakter i forbindelse med offentlige indkøb og lignende har været betænkeligt nær nul.

Selv om Udviklingsfonden længe har haft mulighed for at bruge dette erhvervspolitiske instrument, har det kun været udnyttet i nogle få tilfælde, hvor en offentlig styrelse og en erhvervsvirksomhed på egen hånd har fundet sammen om et udviklingsarbejde.

Fra lande med en mere aktiv industripolitik ved man, at udviklingskontrakter er et meget nyttigt industripolitisk virkemiddel. Det er derfor meget tilfredsstillende, at den industripolitiske redegørelse indeholder et punkt herom. Forslagsstillerne kan i vid udstrækning tilslutte sig redegørelsens bemærkninger herom, herunder bemærkningen om, at den offentlige sektors efterspørgsel efter avancerede produkter og systemer giver en god basis for en produktudviklingsindsats i danske virksomheder, og konstateringen af, at den offentlige sektors avancerede efterspørgsel ikke hidtil har spillet en så afgørende rolle for teknologiudviklingen, som man kunne forvente at der kunne opnås med en så udbygget og avanceret offentlig sektor som den, der er i Danmark.

Forslagsstillerne kan dog ikke tilslutte sig de forslag til praktisk anvendelse af udviklingskontrakter, som er indeholdt i redegørelsen. De bygger i alt for høj grad på tilskudsmodellen.

En af årsagerne til den alt for lille forsknings- og udviklingsindsats i erhvervslivet er erhvervsstrukturen. Langt de fleste danske virksomheder er ganske enkelt for små til at have selvstændige og selv bærende udviklingsafdelinger. Omvendt opnår man ikke den ønskede forøgelse af forskningen og udviklingen, medmindre disse virksomheder kommer med i udviklingen. Det kan kun ske ved et intensiveret samarbejde mellem virksomhederne indbyrdes og især mellem virksomheder og institutter i det teknologiske servicenet.

Det må være et væsentligt formål med industripolitikken at fremme et sådant samarbejde og dermed sikre udviklingsevnen i store dele af erhvervs-

livet. Her er den præcise udformning af de konkrete ordninger ganske afgørende. Hvis staten primært lokker med en pose penge til de firmaer, der vil udvikle sig, skabes der konkurrence mellem virksomhederne om at få pengene. Hvis man derimod udbyder en opgave til at blive løst mod betaling, skabes der samarbejde. Navnlig vil udviklingsmedarbejdere, der er ansat i virksomheder, hvor der kun er ansat 1 eller 2 af sådanne medarbejdere, naturligt se sig om efter samarbejdspartnere i andre virksomheder eller i de teknologiske institutter eller ATV-institutterne med henblik på at danne en gruppe, der er stor nok til at kunne løse opgaven, og hvis medlemmer supplerer hinandens viden.

Det foreslås derfor, at udviklingskontrakter udformes således, at det er Teknologirådet, der i samarbejde med andre myndigheder udformer opgaven, betaler for dens udførelse og dermed også naturligt ejer de rettigheder, der følger heraf.

Incitamentet for virksomhederne til at påtage sig en andel af en sådan opgave er stor. Ud over selve fordelene ved at få en kontrakt er der tale om et arbejde, der vil give virksomheden et teknologisk løft betalt af skatteydermidler. Dertil kommer, at når der senere bliver tale om at udbyde de udviklede produkter til produktion, vil de involverede virksomheder have en klar fortrinsstilling til at få ordren.

Hensigten med det foreliggende beslutningsforslag er dels at sikre, at udviklingskontrakter udformes, så de nævnte ønskede virkninger opnås, dels at pålægge alle offentlige myndigheder og styrelser en egentlig pligt til at udbyde udviklingskontrakter.

Samtidig foreslås det, at myndigheden i denne henseende overgår til Teknologirådet, og at Udviklingsfonden bliver et organ under Teknologirådet i overensstemmelse med den reorganisering af Teknologirådet og Teknologistyrelsen, der i øvrigt finder sted.